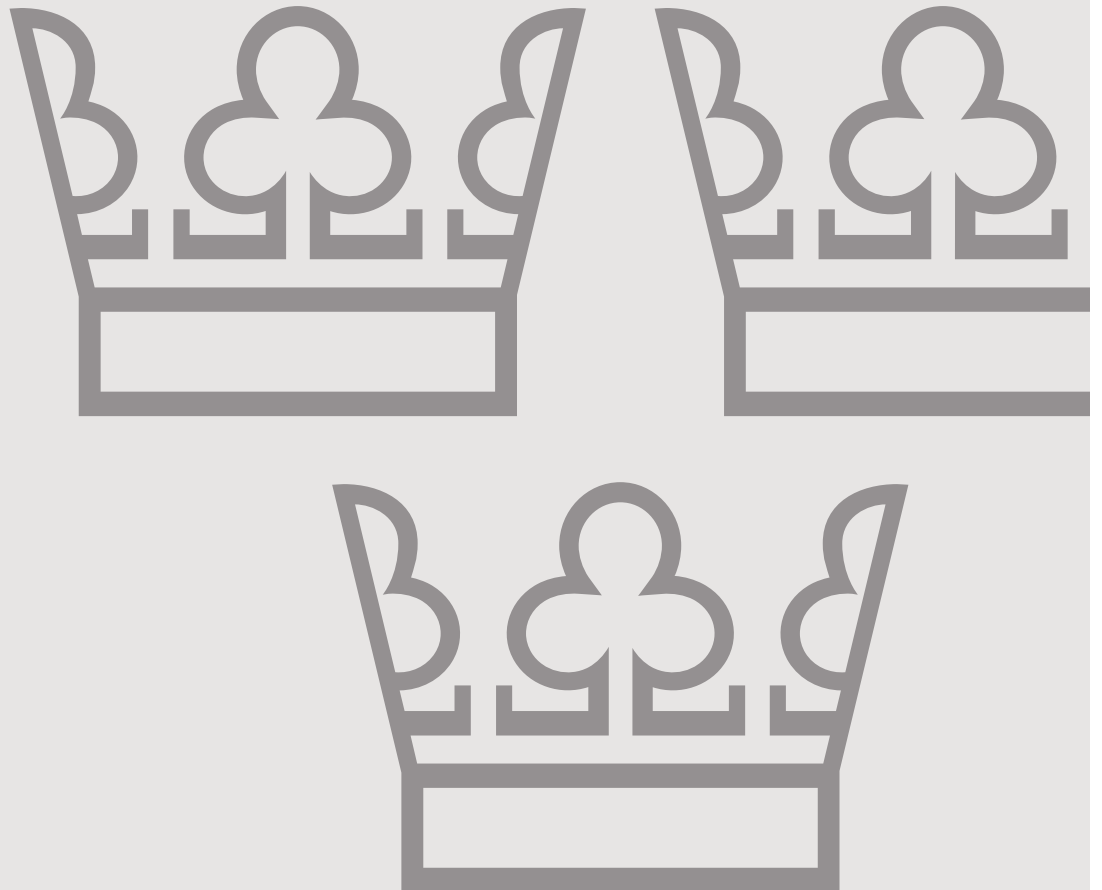

Beslutspromemoria

– ändrade föreskrifter om insättningsgarantin

Sammanfattning

Riksgäldskontoret (Riksgälden) beslutar om ändringar i Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti.

Ändringarna innebär ändrade vikter för riskindikatorer samt att beräkningsmetoden för summerade riskvikter ändras. Uppgiftsskyldigheten för ett institut utökas också avseende garanterade insättningar på klientmedelskonton samt i gränsöverskridande verksamhet inom EES. De uppgifter som ska lämnas till Riksgäldskontoret ska även fortsättningsvis lämnas till Finansinspektionen.

Föreskriftsändringarna träder i kraft den 1 januari 2025.

Innehåll

1.	Utgångspunkter	4
1.1	Insättningsgarantin	4
1.2	Avgifter för insättningsgarantin	4
1.3	Beräkning av avgiften	4
1.4	Uppgiftsskyldighet	5
1.5	Syftet med ändringarna i föreskrifterna	5
1.6	Regleringsalternativ	5
1.7	Rättsliga förutsättningar	5
1.8	Ärendets beredning	6
2.	Bakgrund	7
2.1	Nuvarande avgiftsberäkning	7
2.1.1	Nuvarande vikter för riskindikatorer	7
2.1.2	Nuvarande beräkningsmetod för summerade riskvikter (ARW)	9
3.	Motivering och överväganden	11
3.1	Ändrade vikter för riskindikatorer	11
3.2	Ändrad beräkningsmetod för summerade riskvikter (ARW)	12
3.3	Klientmedelskonton	13
3.4	Uppgiftsskyldighet om insättningar i gränsöverskridande verksamhet	15
3.5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	16
4.	Konsekvenser	18
4.1	Konsekvenser för samhället	18
4.2	Konsekvenser för insättarna	18
4.3	Konsekvenser för instituten	18
4.3.1	Allmänt om instituten	18
4.3.2	Administrativa kostnader	19
4.3.3	Ändrade avgifter	20
4.3.4	Övriga konsekvenser	22
4.4	Konsekvenser för myndigheterna	23
4.5	Överrensstämmelse med unionsrätten	23
4.6	Tidpunkt för ikraftträdande	23
4.7	Speciella informationsinsatser	23

1. Utgångspunkter

1.1 Insättningsgarantin

Riksgälden är garantimyndighet enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti (10 § förordningen [2023:909] med instruktion för Riksgäldskontoret).

Insättningsgarantin innebär att kunders insättningar på konton hos banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag (institut) skyddas vid konkurs eller när Finansinspektionen beslutat att garantin ska träda in. Garantin ersätter kapital och upplupen ränta upp till 1 050 000 kronor per person och institut. Till grund för lagen om insättningsgaranti ligger insättningsgarantidirektivet.¹ Syftet med insättningsgarantin är att bidra till konsumentskyddet och till stabiliteten i det finansiella systemet.

1.2 Avgifter för insättningsgarantin

Varje institut som omfattas av insättningsgarantin ska betala en årlig avgift till garantimyndigheten (12 § lagen om insättningsgaranti). Enligt samma bestämmelse ska institutens sammanlagda avgifter för ett år uppgå till 0,1 procent av institutens samlade garanterade insättningar. Medlen förvaltas i en särskild fond, insättningsgarantifonden. De i insättningsgarantifonden behållna avgiftsmedlen ska uppgå till ett belopp som motsvarar minst 0,8 procent av de sammanlagda garanterade insättningarna (15 a § lagen om insättningsgaranti).

1.3 Beräkning av avgiften

Garantimyndigheten ska årligen bestämma hur stort belopp varje institut ska betala i avgift. Avgiften ska baseras på institutets sammanlagda insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del de omfattas av garantin, och ska bestämmas med hänsyn till institutets risknivå (13 § andra stycket lagen om insättningsgaranti).

Enligt artikel 13.2 i insättningsgarantidirektivet får medlemsstaternas insättningsgarantisystem använda egna riskbaserade metoder för att fastställa och beräkna institutens riskbaserade avgifter. Den metod som tillämpas behöver ta hänsyn till de riktlinjer för beräkning av avgifter till insättningsgarantisystem som Europeiska bankmyndigheten (Eba) har utfärdat (Eba:s riktlinjer).² Sverige har implementerat en riskbaserad avgiftsmodell enligt

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning).

² EBA/GL/2015/10.

de regler som följer av Eba:s riktlinjer. Beräkningen av avgifter för den svenska insättningsgarantin regleras i 4 kap. Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti. Till föreskrifterna finns en bilaga.

Eba har reviderat sina riktlinjer. De nya riktlinjerna trädde i kraft den 3 juli 2024.³ De reviderade riktlinjerna innebär att riskindikatorerna i avgiftsmodellen till viss del har ändrats.

1.4 Uppgiftsskyldighet

Ett institut som omfattas av garantin ska lämna de uppgifter till garantimyndigheten som den behöver för att fastställa institutets avgift (16 § lagen om insättningsgaranti). Institut ska också utan dröjsmål lämna garantimyndigheten de uppgifter den behöver om insättare och deras insättningar samt de uppgifter den i övrigt behöver för sin verksamhet. I Riksgäldskontorets föreskrifter om insättningsgaranti finns sedan tidigare vissa bestämmelser om uppgiftsskyldighet.

1.5 Syftet med ändringarna i föreskrifterna

Ett institut som omfattas av lagen om insättningsgaranti ska lämna uppgifter till Riksgälden för att myndigheten ska kunna fastställa institutets avgifter. Ändringarna syftar huvudsakligen till att anpassa föreskrifterna till Eba:s reviderade riktlinjer. Därutöver syftar ändringarna till att kunna säkra lagstadgade utbetalningstider vid vissa ersättningsfall i gränsöverskridande verksamhet.

1.6 Regleringsalternativ

En förutsättning för att kunna genomföra de föreslagna ändringarna är att det sker en ändring i de befintliga föreskrifterna.

1.7 Rättsliga förutsättningar

Av 8 § förordningen (2011:834) om insättningsgaranti framgår att Riksgälden får meddela föreskrifter bl.a. om

- beräkningen av avgifterna för insättningsgarantin,
- sådana uppgifter om insättare och insättningar som avses i 16 § och 17 § första stycket lagen om insättningsgaranti, och

---

³ EBA/GL/2023/02.

- att vissa uppgifter som ska lämnas till garantimyndigheten enligt 16 § lagen om insättningsgaranti i stället ska lämnas till Finansinspektionen.

1.8 Ärendets beredning

Den 19 juni 2024 remitterade Riksgälden ett förslag till ändrade föreskrifter om insättningsgaranti. Totalt sju organisationer, företag och myndigheter har yttrat sig över remissen.

Riksgälden har övervägt samtliga framförda remissynpunkter men redogör bara för de mest väsentliga synpunkterna i denna beslutspromemoria. Föreskrifterna har i begränsad omfattning även bearbetats redaktionellt.

2. Bakgrund

2.1 Nuvarande avgiftsberäkning

Den årliga avgiften för ett enskilt institut beräknas huvudsakligen som en funktion av volymen garanterade insättningar, en uppskattning av institutets risknivå samt en avgiftssats (se 13 § lagen om insättningsgaranti). Nedan beskrivs den matematiska formeln som i enlighet med Eba:s riktlinjer används vid avgiftsberäkningen. Den följer också av 4 kap. 2 § Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2016:2) om insättningsgaranti.

$$C_i = CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu$$

där

C_i	=	årlig avgift från institut 'i'
CR	=	avgiftssats
ARW_i	=	summerade riskvikter för institut 'i'
CD_i	=	garanterade insättningar för institut 'i'
μ	=	justeringskoefficient

Enligt 12 § lagen om insättningsgaranti ska avgiftssatsen, CR, vara 0,1 procent och justeringskoefficienten, μ , ha det värde som leder till att institutens sammanlagda avgifter för ett år uppgår till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av insättningarna.

2.1.1 Nuvarande vikter för riskindikatorer

För att fastställa den procentuella avgift som varje enskilt institut ska betala används en nyckeltalsmodell som med hjälp av ett antal riskindikatorer genererar riskpoäng för varje institut. Med hjälp av riskpoängen får varje institut en summerad riskvikt (ARW).

Riksgäldens nyckeltalsmodell följer Eba:s riktlinjer, vilka innehåller åtta riskindikatorer inom fem olika riskkategorier (se tabell 1). Tillsammans avser de att mäta risknivån hos olika institut och därmed ranka instituten utifrån den risk som de utgör för förluster i insättningsgarantisystemet. De fyra första kategorierna (*kapital, likviditet och finansiering, tillgångskvalitet* samt *affärsmodell och styrning*) avser i första hand att mäta sannolikheten för att ett institut fallerar. Den femte kategorin (*potentiella förluster för insättningsgarantisystemet*) fokuserar i stället på hur stor andel av ett garantibelopp som kan återvinnas om ett institut har fallerat (återvinningsgrad).

Tabell 1 Nuvarande riskkategorier och riskindikatorer enligt Eba:s riktlinjer

Riskkategorier och riskindikatorer	Minimivikter (procent)
Kapital	18
Bruttosoliditet	9
Kärnprimärkapitalkvot eller kapitaltäckningskvot	9
Likviditet och finansiering	18
Likviditetstäckningsgrad	9
Stabil nettofinansieringskvot	9
Tillgångskvalitet	13
Andel nödlidande lån	13
Affärsmodell och styrning	13
Riskviktade tillgångar/totala tillgångar	6,5
Avkastning på totalt kapital	6,5
Potentiella förluster för insättningsgarantisystemet	13
Icke in-tecknade tillgångar/garanterade insättningar	13
Summa	75

Av tabell 1 framgår de minimivikter för respektive riskindikator som Eba:s riktlinjer anger. Minimivikterna utgör 75 procent av de summerade indikatorsvikterna i Eba:s nyckeltalsmodell. Resterande 25 procentenheter kan respektive insättningsgaranti fördela på valfritt sätt. Ingen enskild riskindicators vikt bör dock utökas med mer än 15 procentenheter.⁴

Riksgäldens nuvarande vikter för riskindikatorer

I Riksgäldens nuvarande nyckeltalsmodell (se tabell 2) har vikterna för indikatorerna i de fyra första riskkategorierna tilldelats det angivna minimivärdet i enlighet med Eba:s riktlinjer. Resterande 25 procentenheter har därefter fördelats på den femte kategorin, *Potentiella förluster för insättningsgarantisystemet*.

⁴ EBA/GL/2015/10, punkt 58.

Tabell 2 Riksgäldens nuvarande riskindikatorer och vikter

Riskkategorier och riskindikatorer	Indikatorvikter (procent)
Kapital	18
Bruttosoliditet	9
Kärnprimärkapitalkvot	9
Likviditet och finansiering	18
Likviditetstäckningsgrad	9
Stabil nettofinansieringskvot	9
Tillgångskvalitet	13
Andel nödlidande lån	13
Affärsmodell och styrning	13
Riskviktade tillgångar/totala tillgångar	6,5
Avkastning på totalt kapital	6,5
Potentiella förluster för insättningsgarantisystemet	38
Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar	23
Systemviktigt institut	15
Summa	100

Vid införandet av den nuvarande nyckeltalsmodellen bedömde Riksgälden att riskindikatorer som fokuserar på att skatta återvinningsgraden, givet att ett institut fallerar, bör ha en större vikt än vad som är fallet för minimivikterna i Eba:s riktlinjer. Det innebär att Riksgälden har lagt till riskindikatorn *Systemviktigt institut* med en riskvikt på 15 procent och att riskindikatorn *Ej intecknade tillgångar/garanterade insättningar* har en riskvikt som uppgår till 23 procent, i stället för 13 procent.

2.1.2 Nuvarande beräkningsmetod för summerade riskvikter (ARW)

Riksgäldens nuvarande beräkningsmetod följer Eba:s riktlinjer. När riskpoäng har tilldelats samtliga institut för varje enskild riskindikator beräknas en sammanlagd riskpoäng (ARS). Det sker genom att varje tilldelad riskpoäng viktas med den tillhörande indikatorns vikt för att sedan summeras. Den sammanlagda riskpoängen genererar en summerad riskvikt (ARW) och en riskklass för respektive institut (se tabell 3). En låg sammanlagd riskpoäng leder till en låg riskklass och en låg summerad riskvikt (ARW).

Tabell 3 Beräkning av de summerade riskvikterna (ARW)

Riskklass	Intervall för sammanlagd riskpoäng (ARS)	ARW (procent)
1	< 20	50
2	≤ 20,0 – 27,5 <	69
3	≤ 27,5 – 35,0 <	88
4	≤ 35,0 – 42,5 <	106
5	≤ 42,5 – 50,0 <	125
6	≤ 50,0 – 57,5 <	144
7	≤ 57,5 – 65,0 <	163
8	≤ 65,0 – 72,5 <	181
9	≥ 72,5	200

Den lägsta och högsta summerade riskvikten (ARW) utgör det avgiftsintervall som styr den procentuella avgift som ett institut betalar. Som framgår av tabell 3 är avgiftsintervallet 50 – 200 procent och nuvarande beräkningsmetod innebär att det sker en linjär ökning av den summerade riskvikten (ARW) mellan varje riskklass.

3. Motivering och överväganden

I det följande redogörs för Riksgäldens motivering och ställningstaganden i fråga om den aktuella föreskriften.

3.1 Ändrade vikter för riskindikatorer

Riksgäldens ställningstagande: Vikterna för riskindikatorerna ska ändras så att de följer Eba:s riktlinjer.

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksgäldens skäl: Eba har i de reviderade riktlinjerna ändrat minimivikterna för riskindikatorer. Syftet har varit att insättningsgarantiavgiften i högre grad ska spegla den risk som instituten påför insättningsgarantisystemet. Antalet riskindikatorer ska fortsatt vara åtta inom fem olika riskkategorier. Eba:s ändring påverkar främst två indikatorer. *Likviditetstäckningsgrad (LCR)* viktas ned med 4 procentenheter, från 9 till 5 procent. *Avkastning på totalt kapital* viktas upp med 3,5 procentenheter, från 6,5 till 10 procent. Utöver detta har Eba gjort vissa mindre justeringar gällande de övriga sex indikatorvikterna (0,5–1,5 procentenheter). Eba:s riktlinjer innebär fortsatt att 25 procentenheter valfritt kan fördelas på olika indikatorer.

Riksgälden har utifrån Eba:s ändrade vikter beräknat hur ändringarna förväntas påverka det årliga avgiftsuttaget för instituten. Utifrån dessa beräkningar finner Riksgälden att ändringarna leder till riskbaserade avgifter i högre grad. Bedömningen grundas bland annat på en rankning av instituten utifrån publika kreditbetyg.

Eba har i riktlinjerna ändrat beteckning från Riskviktade tillgångar till Totalt riskvägt exponeringsbelopp. Motsvarande ändring bör ske i indikatorn Riskviktade tillgångar/totala tillgångar. Ändringen är enbart av språklig karaktär.

Som en följd av de reviderade riktlinjerna ska Riksgäldens föreskrifter om insättningsgaranti ändras.

3.2 Ändrad beräkningsmetod för summerade riskvikter (ARW)

Riksgäldens ställningstagande: Beräkningsmetoden för summerade riskvikter (ARW) ska ändras för att följa Eba:s riktlinjer.

Riskklass	Intervall för sammanlagd riskpoäng (ARS)	Ny ARW (procent)	Nuvarande ARW (procent)
1	< 20	50	50
2	≤ 20,0 – 27,5 <	59	69
3	≤ 27,5 – 35,0 <	71	88
4	≤ 35,0 – 42,5 <	84	106
5	≤ 42,5 – 50,0 <	100	125
6	≤ 50,0 – 57,5 <	119	144
7	≤ 57,5 – 65,0 <	141	163
8	≤ 65,0 – 72,5 <	168	181
9	≥ 72,5	200	200

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksgäldens skäl: Eba har i de reviderade riktlinjerna gjort en ändring i en av beräkningsmetoderna för summerade riskvikter (ARW). Denna metod används för att fastställa storleken på de summerade riskvikterna för olika intervall för sammanlagd riskpoäng (ARS). Revideringen innebär att den procentuella avgiften som ett institut betalar räknas upp med en procentsats i stället för den nuvarande linjära uppräkningsmetoden.

Riksgälden bedömer att den ändrade beräkningsmetoden leder till avgifter som på ett bättre sätt speglar hur kreditrisk värderas och prissätts av olika aktörer på de finansiella marknaderna. På så vis bidrar den föreslagna ändringen till att institutens avgifter blir mer riskbaserade vad beträffar avgiftsskillnader mellan olika riskklasser.

Som en följd av de reviderade riktlinjerna ska Riksgäldens föreskrifter om insättningsgaranti ändras.

3.3 Klientmedelskonton

Riksgäldens ställningstagande: Uppgiftsskyldigheten för ett institut utökas. Ett institut ska lämna uppgifter om garanterade insättningar på klientmedelskonton. Det ska också införas en ny paragraf som reglerar hur uppgifterna ska lämnas.

De uppgifter som ett institut ska lämna till Riksgäldskontoret enligt ovan lämnas i stället till Finansinspektionen.

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Sparbankernas Riksförbund* anser att endast en av de alternativa beräkningsmetoderna för att fastställa mängden garanterade insättningar på klientmedelskonto, det totala tillgodohavandet, ska gälla då institut inte nödvändigtvis kan känna till vilka klienter som har medel på klientmedelskontona och deras inbördes andelar.

Riksgäldens skäl: I Eba:s reviderade riktlinjer fastslås att tillgodohavanden på klientmedelskonton ska inkluderas i beräkningen av institutens garanterade insättningar.

Ett klientmedelskonto är ett konto där kontoinnehavaren, exempelvis en advokatbyrå eller ett värdepappersbolag, satt in pengar på konto för en eller flera kunders räkning. De underliggande insättarna är därmed inte desamma som kontoinnehavaren. Huvudregeln för ett klientmedelskonto är att underliggande insättare vardera kan få ersättning upp till insättningsgarantins högsta ersättningsbelopp om 1 050 000 kronor. Utbetalning av ersättning till de underliggande insättarna ska ske så snart som möjligt men senast tre månader efter ersättningsrättens inträde (9 a § lagen om insättningsgaranti).

Ett institut som omfattas av insättningsgarantin ska senast den 1 juli varje år till Riksgäldskontoret lämna uppgifter om garanterade insättningar i Sverige och garanterade insättningar i institutets utländska filialer (3 kap. 1 a § punkterna 1 och 2 Riksgäldskontorets föreskrifter om insättningsgaranti). Enligt 16 § lagen om insättningsgaranti ska ett institut som omfattas av garantin lämna de uppgifter till garantimyndigheten som den behöver för att fastställa institutets avgift. För att Riksgälden ska kunna beräkna avgifterna till insättningsgarantin krävs att instituten lämnar specificerade uppgifter om institutets garanterade insättningar.

Riksgälden konstaterar att tillgodohavanden på klientmedelskonton ingår som en del i volymen garanterade insättningar. I dag lämnar instituten emellertid inte några specifika uppgifter om mängden garanterade insättningar som finns på klientmedelskonton.

Uppgiftsskyldigheten behöver utökas för att också omfatta garanterade insättningar på klientmedelskonton.

Av Eba:s reviderade riktlinjer framgår att volymen garanterade insättningar på klientmedelskonton kan beräknas på olika sätt.

Att fastställa mängden garanterade insättningar på ett klientmedelskonto förutsätter att varje underliggande insättare och deras respektive andel av kontosaldot är känt. Instituterna har inte alltid fullständig information om de underliggande insättarna och deras tillgodohavanden. För att möjliggöra för instituten att uppfylla sin uppgiftsskyldighet bedömer Riksgälden att det behövs olika beräkningsmetoder.

Mot bakgrund härav införs en ny bestämmelse i föreskrifterna om insättningsgaranti som anger de olika beräkningsmetoderna.

Ett institut får ange de sammanlagda garanterade insättningarna för underliggande insättare på ett klientmedelskonto om institutet känner till varje insättares andel av det totala tillgodohavandet.

Om ett institut har uppgifter om antalet underliggande insättare men inte deras andel av det totala tillgodohavandet på klientmedelskontot, får institutet istället vid beräkningen multiplicera antalet insättare med det högsta ersättningsbeloppet för insättningsgarantin.

Ett institut som saknar uppgifter om antalet underliggande insättare och deras andel av det totala tillgodohavandet på klientmedelskontot, får istället lämna uppgifter om värdet på det totala tillgodohavandet. Detsamma gäller för ett institut som väljer att inte lämna uppgifter enligt de två föregående metoderna.

Sparbankernas Riksförbund anser att endast metoden där instituten lämnar uppgift motsvarande det totala tillgodohavandet ska tillämpas. Riksgälden anser emellertid att samtliga tre beräkningsmetoder ska kunna tillämpas. Det ger instituten en valfrihet vid beräkningen av garanterade insättningar på klientmedelskonton.

För sådana insättningar som omfattas av insättningsgarantin enligt 3 § andra och tredje styckena lagen om insättningsgaranti, får ett institut lämna uppgifter enligt den första eller andra metoden ovan.

Om ett institut skulle rapportera de totala tillgodohavandena på klientmedelskontot som omfattas av kompletterande skydd kan volymerna komma att rapporteras dubbelt, det vill säga såväl till hem- som värdlandets insättningsgarantisystem. För att undvika detta bedömer Riksgälden att det, för klientmedel som omfattas av kompletterande skydd, endast är aktuellt att rapportera i enlighet med de två första metoderna ovan.

Riksgälden bedömer att föreskrifterna ska ändras för att insättningar på klientmedelskonto ska beaktas vid institutens beräkning av garanterade insättningar.

3.4 Uppgiftsskyldighet om insättningar i gränsöverskridande verksamhet

Riksgäldens ställningstagande: Ett institut ska lämna uppgifter om garanterade insättningar i gränsöverskridande verksamhet inom EES. En ny definition av gränsöverskridande verksamhet ska införas i föreskrifterna.

De uppgifter som ett institut ska lämna till Riksgäldskontoret enligt ovan lämnas i stället till Finansinspektionen.

Remisspromemorian hade samma innehåll.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksgäldens skäl: Ett institut som bedriver verksamhet i Sverige, och som omfattas av den svenska insättningsgarantin, kan välja att bedriva gränsöverskridande verksamhet inom EES. Det innebär att institutet, utan att inrätta en filial, kan ta emot insättningar från insättare som är hemmahörande i andra EES-länder genom att underrätta Finansinspektionen i enlighet med 5 kap. 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. De senaste åren har det skett en ökning av gränsöverskridande verksamhet bland svenska institut, vilket också har inneburit att volymen garanterade insättningar från gränsöverskridande verksamhet har ökat.

Vid ett eventuellt ersättningsfall betalar Riksgälden ersättning till insättarna enligt garantin. Utbetalning får göras på det sätt som Riksgälden finner lämpligt (9 § lagen om insättningsgaranti).

Vad som är en lämplig utbetalningsmetod till insättare kan variera mellan olika länder. Av det följer att de utbetalningsmetoder som bedöms lämpliga för insättare i Sverige inte nödvändigtvis är möjliga att använda vid utbetalning till insättare i ett annat EES-land. Med större kännedom om den gränsöverskridande verksamheten ges Riksgälden bättre förutsättningar att kunna förbereda för att hantera utbetalning av ersättningar, inom lagstadgade sju arbetsdagar, till samtliga insättare vid ett ersättningsfall. Det stärker det konsumentskydd som insättningsgarantin innebär.

För att kunna förbereda och fastställa lämpliga utbetalningsmetoder inför ett eventuellt ersättningsfall behöver Riksgälden uppgifter från berörda institut avseende omfattningen och den geografiska spridningen av institutens gränsöverskridande verksamhet. Uppgifterna avser berörda instituts volym av garanterade insättningar fördelat på de länder där ett institut bedriver denna verksamhet.⁵

Insättningar från ett instituts gränsöverskridande verksamhet utgör en delmängd av den volym garanterade insättningar i Sverige som instituten i dag rapporterar. Hur stor andel av institutens rapporterade garanterade insättningar som härrör från gränsöverskridande verksamhet kan i dagsläget inte urskiljas.

Riksgälden finner det lämpligt att uppgifter om garanterade insättningar från gränsöverskridande verksamhet, på samma vis som för insättningar i institutens filialer, rapporteras i samband med att instituten lämnar underlaget för beräkning av insättningsgarantiavgiften. Att uppgifterna specificeras vid rapporteringen, utöver att de ingår i volymen garanterade insättningar i Sverige, påverkar inte den avgift som ett institut betalar.

I gällande föreskrifter om insättningsgaranti finns ingen definition av gränsöverskridande verksamhet inom EES. En ny definition av gränsöverskridande verksamhet i enlighet med lagen om bank- och finansieringsrörelse ska därför införas i föreskrifterna.

3.5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Riksgäldens ställningstagande: Föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2025.

Remisspromemorian hade samma innehåll.

---

⁵ Riksgälden avser att i upplysningar för inrapportering tydliggöra hur instituten – i en särskild bilaga – ska ange i vilka länder de bedriver gränsöverskridande verksamhet samt garanterade insättningar per land.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksgäldens skäl: Vid bedömningen av vid vilken tidpunkt som föreskrifterna ska träda i kraft bör hänsyn tas till den tid det tar för instituten att anpassa sig till den nya ordningen.

Instituten lämnar sedan tidigare uppgifter till Finansinspektionen i inspektionens system. Riksgälden bedömer att instituten kan hantera den utökade uppgiftsskyldigheten samt de nya beräkningsmetoderna till respektive rapporteringstillfälle. De ändringar som nu införs kommer därmed inte medföra några anpassningsproblem för instituten.

De ändrade föreskrifterna bör enligt Riksgälden träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 januari 2025.

För den rapportering som ett institut ska göra enligt 3 kap. 1 § Riksgäldskontorets föreskrifter om insättningsgaranti, ska de föreslagna ändringarna tillämpas första gången januari 2026.

4. Konsekvenser

I det följande redogörs för de konsekvenser som Riksgälden bedömer att de ändrade föreskrifterna får.

4.1 Konsekvenser för samhället

Riksgälden bedömer att ändringarna leder till insättningsgarantiavgifter som i högre grad speglar den risk som respektive institut utgör för insättningsgarantisystemet. Sådana riskbaserade avgifter ger starkare incitament för instituten att minska sitt risktagande, exempelvis genom att minska sin skuldsättning eller genom en mindre riskfylld utlåning. Det har en positiv effekt på den finansiella stabiliteten.

4.2 Konsekvenser för insättarna

Starkare incitament för ett minskat risktagande medför ett ökat konsumentskydd för insättarna. Trots att ersättningsnivån för insättarna inte påverkas av ändringarna, innebär ett minskat risktagande en lägre sannolikhet för att insättare drabbas av ett ersättningsfall.

En annan möjlig konsekvens är att räntan på vissa instituts inlåningskonton kan påverkas, positivt eller negativt, beroende på hur insättningsgarantiavgiften ändras. Sannolikheten för sådana ändringar bedöms vara begränsad.

Den utökade uppgiftsskyldigheten för instituten gällande gränsöverskridande verksamhet bedöms underlätta för Riksgälden att förbereda och fastställa lämpliga utbetalningsmetoder vid ett eventuellt ersättningsfall. Det innebär ett starkare konsumentskydd för insättarna. Riksgäldens förutsättningar att snabbare kunna göra utbetalningar bedöms öka.

4.3 Konsekvenser för instituten

4.3.1 Allmänt om instituten

Antalet institut som är anslutna till insättningsgarantin uppgick under 2023 till 129 stycken, varav 106 tog emot garanterade insättningar. Institutens storlek och verksamhet varierar och omfattar allt från de tre storbankerna till ett antal mindre sparbanker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Sparbankerna, totalt 59 stycken, utgör den största kategorin av institut.

Storleken på de minsta institutens balansräkningar varierar ungefärligen mellan 1 200 och 1 400 miljoner kronor. Enligt Riksgäldens bedömning saknas skäl att

ta särskild hänsyn till de storleksmässigt minsta instituten vid föreskrifternas utformning.

4.3.2 Administrativa kostnader

Föreskriftsändringen avseende klientmedelskonton medför en ökad administrativ kostnad för de flesta institut som använder detta kontoslag, exempelvis genom ökad manuell hantering eller kostnader för systemstödsutveckling. Kostnaden styrs främst av antalet klientmedelskonton i ett institut och av institutets kännedom om de underliggande insättarna. Riksgälden bedömer att en betydande andel av den totala volymen insättningar på klientmedelskonto finns i de allra största instituten. För mindre institut med få klientmedelskonton bedöms föreskrifterna medföra begränsade kostnader.

För institut som saknar eller har begränsad kännedom om underliggande insättare ger föreskriftsändringen en flexibilitet. Detta eftersom beräkningsmetod kan väljas utifrån vad som är mest kostnadseffektivt för ett enskilt institut. Samtidigt ger de olika beräkningsmetoderna ett incitament för ökad kännedom. Riksgälden bedömer att incitamentsstrukturen kommer att styra institut med stora volymer på klientmedelskonton mot en högre grad av kännedom om underliggande insättare.

Riksgälden noterar att vissa institut har börjat avtala om rätten att få information, exempelvis genom att i kontovillkoren ställa krav på att kontoinnehavaren att dokumentera och lämna uppgifter om underliggande insättare. Om fler institut använder sådana avtal bedömer Riksgälden att behovet av olika beräkningsmetoder minskar. Det skulle också innebära att institutens samlade kostnader för föreskriftsändringen sannolikt minskar gradvis över tid.

Regelrådet anser att det saknas en uppskattning av storleken på de administrativa kostnaderna för de berörda företagen.

Riksgäldens uppfattning är att det är svårt att uppskatta antalet institut med garanterade insättningar på klientmedelskonton, antalet klientmedelskonton och volymer på dessa konton. De administrativa kostnaderna för institut som inte har några klientmedelskonton kommer inte påverkas. Institut med en mindre mängd klientmedelskonton med relativt små volymer bedöms få en marginell ökning gällande den administrativa kostnaden. Endast för institut med en stor mängd klientmedelskonton med stora volymer innebär föreskriftsändringen en tydligare ökning av den administrativa kostnaden.

Riksgälden bedömer att föreskriftsändringen om uppgiftsskyldighet i gränsöverskridande verksamhet berör cirka 15 institut och att eventuellt tillkommande administrativa kostnader får anses vara begränsade.

Även ifråga om de ändrade vikterna för riskindikatorer och summerade riskvikter (ARW) bedömer Riksgälden att de endast marginellt påverkar institutens administrativa kostnader. Det beror på att de uppgifter som årligen ska inrapporteras fortsatt kommer att utgå från samma riskkategorier och riskindikatorer som tidigare.

4.3.3 Ändrade avgifter

Föreskriftsändringen påverkar institutens individuella avgifter. Ändrade vikter för riskindikatorer medför att vissa institut, allt annat lika, kommer att få betala en något högre insättningsgarantiavgift. Andra institut får samtidigt betala en något lägre avgift. Det totala avgiftsuttaget uppgår däremot fortsatt till 0,1 procent av de samlade garanterade insättningarna. Riksgäldens beräkningar utifrån de ändrade föreskrifterna indikerar att det företrädesvis är ett fåtal större institut med en relativt låg risknivå (och låg riskklass) som förväntas få en lägre avgift. Det motsatta gäller främst för några av de mellanstora institut som i dagsläget har en relativt hög risknivå (och hög riskklass). Eftersom ändringarna av riskvikter är storleksmässigt begränsade förväntas de inte väsentligen påverka de individuella avgifterna. Enligt Riksgäldens mening är avgiftsändringarna positiva då de i högre utsträckning bidrar till mer riskbaserade avgifter.

En ändrad beräkningsmetod för summerade riskvikter (ARW) innebär i sin tur en ändring av avgiftens storlek för samtliga institut. Riksgälden bedömer att ändringarna kommer att vara begränsade. En konsekvens är att den summerade riskvikten kommer att minska för flertalet av instituten. Det leder till att justeringskoefficienten sannolikt höjs, jämfört med i dag, för att det totala avgiftsuttaget ska summera till 0,1 procent av de sammanlagda garanterade insättningarna. En justeringskoefficient som väsentligen avviker från 1 kan leda till att förutsägbarheten kring avgiftens storlek minskar, eftersom den avgift ett institut ska betala i hög grad skulle kunna avvika från initialt tilldelad summerad riskvikt (ARW).

Ändringarna kan påverka enskilda instituts avgift såväl nedåt som uppåt. Det är därför svårt att på institutnivå exakt uppskatta konsekvenserna.

Justeringskoefficienten styrs av hur volymerna av garanterade insättningar fördelar sig mellan instituten. Om justeringskoefficienten höjs kommer institut att i riskklass 1 respektive 9, allt annat lika, att få betala en något högre avgift till följd av den ändrade beräkningsmetoden. Det förklaras av att dessa instituts

summerade riskvikt (ARW) inte ändras men att justeringskoefficienten sannolikt höjs för samtliga institut. Om institut i riskklass 1 och 9 betala en högre avgift, kommer avgiften i genomsnitt att minska för instituten i riskklass 2–8, eftersom det sammanlagda avgiftsuttaget är konstant.

Ändringarna innebär att institut med tillgodohavanden på klientmedelskonton som överstiger ersättningsbeloppet får betala en högre årlig avgift för dessa tillgodohavanden. Det beror på att avgiftsunderlaget för garanterade insättningar ökar för dessa institut. Riksgälden anser att en sådan avgiftshöjning är rimlig, då dessa insättningar omfattas av insättningsgarantin. Ett ökat avgiftsuttag, till följd av ett större avgiftsunderlag, innebär att medlen i insättningsgarantifonden ökar. Det ger en större buffert för att täcka eventuella förluster som över tid kan uppstå i insättningsgarantisystemet. Därmed minskar också sannolikheten för att instituten skulle behöva betala den tillkommande avgift som beskrivs i 15 a § lagen om insättningsgaranti.

Som *Finansbolagens förening* framhåller skulle institut som inte kan få fram uppgifter riskera att få en högre avgift. Riksgälden delar föreningens bedömning att institut som inte kan få fram uppgifter för en mer detaljerad beräkningsmetod kommer att få betala en högre avgift. För institut med stora volymer garanterade insättningar på klientmedelskonton kan information om åtminstone antalet underliggande insättare innebära en avsevärt lägre avgift.

Regelrådet anser att förslagets effekt hade blivit väsentligt tydligare med någon form av exempel på hur avgifterna kan komma att påverkas. Riksgälden konstaterar att avgiftsberäkningen påverkas av flera olika beståndsdelar, där några är okända på förhand. Det finns därmed utmaningar med att göra en uppskattning kring hur dessa olika delar kommer att påverka avgifterna. Riksgälden bedömer att det är lämpligast att exemplifiera hur ett instituts avgift, allt annat lika, påverkas vid en riskklassförflyttning. Nedanstående tabell ger ett exempel på hur avgiften kan förändras för ett institut i de lägre riskklasserna (institut A) samt för ett institut i de högre riskklasserna (institut B).⁶

---

⁶ Exemplet i tabellen har beräknats med tillämpning av den matematiska formel som framgår av föreskrifterna (RGKFS 2016:2). De garanterade insättningarna har baserats på en genomsnittlig volym för instituten som placerat sig i riskklass 2 och 3 respektive 7 och 8 vid 2023 års avgiftsuttag. Justeringskoefficienten från 2023 års avgiftsuttag har tillämpats vid beräkningen.

Tabell 4 Exempel – ändrade avgifter vid riskklassförflyttning

Avgiftssats	Riskklass	ARW	Garanterade insättningar	Avgift
Institut A	2	59%	30 000 000 000	19 451 181
Institut A	3	71%	30 000 000 000	23 407 353
Institut B	7	141%	15 000 000 000	23 242 513
Institut B	8	168%	15 000 000 000	27 693 207

4.3.4 Övriga konsekvenser

Regelrådet anser att redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig. Riksgälden bedömer emellertid att föreskrifternas påverkan på konkurrensförhållandet sinsemellan de avgiftsskyldiga instituten kommer vara begränsad. Om något, kommer föreskriftsändringen medföra att avgifterna i större utsträckning blir mer riskbaserade och därmed rättvisande. Riksgälden bedömer att det bidrar till ökad konkurrensneutralitet på marknaden för de berörda instituten.

Regelrådet framhåller att Riksgälden borde ha nämnt något om huruvida förslaget förväntas påverka intäkterna för berörda företag. Riksgälden anser dock att intäkterna för berörda företag sannolikt inte kommer att påverkas av föreskrifterna.

Finansbolagens förening saknar en analys av om intresset för att erbjuda klientmedelskonton kan komma att påverkas negativt och vilka konsekvenser det skulle få.

Riksgälden bedömer inte att föreskriftsändringen kommer att påverka intresset för att erbjuda klientmedelskonton. Det finns en fortsatt efterfrågan på klientmedelskonton till exempel på grund av att företag såsom fastighetsmäklare och advokater är skyldiga att skilja på företagets och deras kunders medel. Att föreskriftsändringen ger instituten möjlighet att tillämpa den beräkningsmetod som de själva bedömer som mest kostnadseffektiv bör även bidra till att intresset inte försämras av kostnadsskäl. Det går emellertid inte att utesluta att institut med ett stort antal klientmedelskonton möjligen väljer att påföra kontohavaren en avgift för klientmedelskonton.

Avslutningsvis, kan sägas att Riksgälden löpande utvärderar avgiftsuttaget för insättningsgarantin utifrån avgifternas syfte, incitamentsstyrning och övriga konsekvenser.

4.4 Konsekvenser för myndigheterna

Ändringarna bedöms ha en begränsad påverkan på Riksgälden. Viss systemstödsutveckling kommer att behöva genomföras men kostnaderna bedöms vara begränsade.

Riksgälden och Finansinspektionen samordnar den årliga inrapporteringen av uppgifter till avgiftsuttaget med den rapportering som instituten genomför via Finansinspektionens rapporteringssystem (Fidac). Ändringarna kommer därmed att medföra viss systemstödsutveckling för inspektionen men kostnaderna för detta bedöms vara begränsade.

4.5 Överensstämmelse med unionsrätten

Riksgälden bedömer att föreskriftsändringen står i överensstämmelse med unionsrätten.

4.6 Tidpunkt för ikraftträdande

Riksgälden bedömer att det inte behöver tas någon särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet.

4.7 Speciella informationsinsatser

Riksgälden kommer att informera om de ändrade föreskrifterna på myndighetens webbplats (www.riksgalden.se). Myndigheten kommer även informera de berörda instituten via e-post. Det finns därutöver enligt Riksgäldens uppfattning inte behov av ytterligare informationsinsatser.